

Nové, prepracované vydanie so 40 dennými zamysleniami

PETE
GREIG

KEĎ
BOH
MLČÍ

*„Je to
kresťanská
klasika.“*

a predtým Justina Welbyho,
arcibiskupa z Canterbury

VSTÚPTE
DO TICHÁ
NEVYPOČUTÝCH
MODLITIEB

„*Keď Boh mlčí* je jednoznačne najlepšia kniha o nevypočítaných modlitbách, akú som kedy čítal. Pete Greig, jeden z najuznávanejších svetových kresťanských lídrov, v nej načrtáva východisko zo situácií, keď sa náš modlitbový život ocitne v tme. Robí to so zraniteľnosťou, otvorenosťou, teologickou jasnosťou a prorockým ohňom, aký sme sa od neho už naučili očakávať. Nestrácajte vieru, neupúšťajte od modlitieb, prečítajte si túto knihu!“

— John Mark Comer,
úspešný autor a kazateľ zboru Bridgetown Church v Portlande

„Táto kniha ma bombardovala úľavou! Zrodila sa z Petovej osobnej skúsenosti, opiera sa o Písmo a je vyrozprávaná s láskavým humorom. V jednej chvíli sa nachádzame v čiernej diere bolesti a ticha a vzápätí sa pred nami vynára obraz všemohúceho Boha, ktorý dokáže všetko. Vo víre okolností vidíme láskavého Otca, ktorému možno napriek všetkému dôverovať a ktorý nám sľubuje, že nás počúva. Pete, ďakujem ti, že nás pobádaš nestrácať nádej pri pohľade na chudobných, zotročených, hladných a stratených. Povzbudil si ma vytrvalo dúfať a modliť sa s vierou, že Boh nejako odpovie.“

— Jackie Pullingerová,
zakladateľka misijnej organizácie St Stephen's Society v Hongkongu

„Najsilnejšie teologické knihy nie sú tie, čo sú napísané s odstupom a nadhľadom teoretika, ale tie, ktoré vznikli na bojisku. Napísali ich autori, ktorí s ich témou urputne zápasil v drsnej realite svojho života. Práve preto je kniha Peta Greiga o nevypočítaných modlitbách taká silná a hlboká. *Keď*

Boh mlčí prináša pomoc a uzdravenie každému, kto má pocit, že Boh je vzdialený a nebo onemelo. Zasiahla už tisícky ľudí a viem, že zasiahne aj vás.“

— **Matt Redman,**
hudobník a autor knihy *10 000 dôvodov*

„Sme svedkami toho, ako ľudia na celom svete hľadajú Boha v modlitbe, čo je príťažlivé a vzrušujúce. Málokedy však hovorme o tabuizovanej téme nevypočutých modlitieb. Keď svetlá zhasnú a chválové piesne stíchnu, mnohí z nás si lámú hlavu nad tým, prečo niektoré z našich najlepších modlitieb zostávajú nevypočuté. Pete Greig ponúka v tejto hlbokjej a úprimnej knihe pohľad teológa a pastiera na situácie, v ktorých Boh mlčí. Jeho slová nás od Boha neodťahujú; práve naopak, priťahujú nás bližšie. Táto kniha je povinným čítaním pre každé hladné a preťažené srdce.“

— **Jon Tyson,**
zbor Church of the City v New Yorku

„Už ani nepočítame, koľkokrát sme knihu *Keď Boh mlčí* odporučili niekomu, kto zápasil s pochybnosťami a v období bolesti a zmätku nedokázal nadviazať spojenie s Bohom. Táto kniha je bolestivo úprimná, majstrovsky napísaná a teologicky hlboká. Pre nás oboch je to jedna z najmúdrejších a najužitočnejších kníh odpovedajúcich na základnú otázku: Kde je Boh, keď trpíme? (A nehovoríme to iba preto, lebo máme Peta radi!)“

— **Tim a Rachel Hughesovci,**
pastori zboru Gas Street Church v Birminghame

„Pete je hlasom, ktorému dôverujem. Píše priamo a otvorene a širokým oblúkom sa vyhýba kresťanským klišé, ktoré vo vás vyvolávajú pocit, že ste v tme. Kniha *Keď Boh mlčí* sa seriózne zaoberá úprimnou snahou človeka počuť Boha. Ak potrebujete povzbudenie, trpezlivosť, uistenie, spoločnosť, pomoc, múdrosť a praktický návod, táto kniha bola napísaná pre vás.“

— Danielle Stricklandová,
organizácia Women Speakers Collective

„Božie kráľovstvo je síce už tu, ale ešte nie v plnosti. Môžeme sa modliť s bláznivou odvahou, no nevyhne-
me sa situáciám, keď Boh na naše volanie neodpovie. Iba málokto toto napätie dokáže uniesť, nieto ešte vysvetliť. Pete Greig nás však týmto náročným terénom sprevádza s veľkou múdrosťou a súcitom a ukazuje nám, že aj v tých najtemnejších obdobiach môžeme nájsť svetlo Božej lásky.“

— Mark Sayers,
pastor zboru Red Church v Melbourne

„Milosť najviac rastie v zime.“

Samuel Rutherford

30. decembra 1636

Nové, prepracované vydanie.

Vychádza spolu s príručkou 40 zamyslení Keď Boh (ne)mlčí.

**PETE
GREIG**

**KEĎ
BOH
MLČÍ**

VSTÚPTE
DO TICHÁ
NEVYPOČUTÝCH
MODLITIEB

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
GOD ON MUTE:

© 2007, 2020 by Pete Greig

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by David C Cook,
4050 Lee Vance View, Colorado Springs,
Colorado 80918, U. S. A. Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2021 KUMRAN, s. r. o.
Mýtňa 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná,
uložená do informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová, Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ludmila Králiková

Originál obálky:

© 2020 Micah Kandros Design

Foto na obálke:

Bankbuster / Shutterstock;
Andreas Zerndl / Shutterstock

Ak nie je uvedené inak, biblické citáty v tejto knihe
sú prevzaté z: *Biblia. Slovenský ekumenický preklad
s deuterokánonickými knihami*. Banská Bystrica:
Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

V záujme ochrany súkromia boli mená niektorých
ľudí spomínaných v tejto knihe zmenené.

Tlač:

Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-49-9

'ANI MA'AMIN

אני מאמין בשמש אפילו שאינה אורחת
אני מאמין באהבה אפילו כשאני לבד
אני מאמין באלוהים אפילו כשהוא שותק

Verím v slnko, aj keď nesvieti.

Verím v lásku, aj keď som sám.

Verím v Boha, aj keď mlčí.

(Nápis na stene objavený roku 1945 v pivnici domu v nemeckom Kolíne,
kde sa pred gestapom zrejme ukrýval veriaci Žid.)

*Ak prechádzate náročným obdobím
a v duchu sa spytujete:
„Kde je Boh?“, „Prečo sa mi to stalo?“
a „Prečo moje modlitby nezaberajú?“,
tak túto knihu venujem práve vám...
... a Sammy.*

OBSAH

Predslov	13
Úvod k novému vydaniu	17
Prvá kapitola – Kapučíno a vesmírny problém bolesti	23

Zelený štvrtok

AKO

to len zvládnem?

Druhá kapitola – Konfety	39
Tretia kapitola – Keď hľadáte čarovné ovocie a nájdete slzy	51
Štvrtá kapitola – Do hlbín tajomstva	67
Piata kapitola – Modlitba bez príkras	85
Šiesta kapitola – Temnejšia dôvera	99

Veľký piatok

PREČO

nie sú moje modlitby vypočuté?

Siedma kapitola – Keď sa pýtame prečo	119
Ôsma kapitola – Boží svet	125
Deviata kapitola – Božia vôľa	149
Desiata kapitola – Božia vojna	175

Biela sobota
KDE
je Boh, keď nebo mlčí?

Jedenásta kapitola – Skúmanie ticha	213
Dvanásta kapitola – Vstupujeme do ticha	231

Veľkonočná nedeľa
KEĎ
je každá modlitba vypočutá

Trinásta kapitola – Živá nádej	251
Štrnásť kapitola – Za hranicou zázrakov	263
Príloha A	277
Príloha B	283
PodĎakovanie	287
O autorovi	289
O ilustrátorku	291
Doslov	293
Poznámky	295

PREDSLOV

Justin Welby,
105. arcibiskup z Canterbury

Počas čítania knihy *Keď Boh mlčí* som si v duchu znova a znova hovoril: *Ach, veď to je o mne!*

Pete Greig vyrastal v kresťanskej tradícii, ktorá očakáva Božie pôsobenie v ľudskom živote. Ak sa to však nestane tak, ako očakávame, a najmä ak sa to nestane vtedy, keď to potrebujeme, dostaví sa niektorá z nasledujúcich prirodzených reakcií. Myslíme si, že sme zrejme zhrešili alebo spáchali niečo zlé, za čo sa Boh na nás hnevá. Máme pocit, že nás Boh opustil. Dospejeme k záveru, že sa o nás nezaujíma. Usúdime, že vlastne neexistuje.

Inými slovami, na povrch vypláva starý známy problém teodícey*. Ak je Boh milujúci, všadeprítomný a všemohúci, tak pozná naše potreby, zaujíma sa o ne a naplňuje ich. Ak to

---

* Teodícea je špecifická oblasť teológie, ktorá sa usiluje ospravedlniť Boha vzhľadom na existenciu zla vo svete (pozn. prekl.).

nerobí, tak buď skutočne nemiluje, alebo o našich potrebách nevie, alebo nie je schopný ich naplniť.

Na knihe *Keď Boh mlčí* sa mi páči, že Pete sa týmto problémom stavia zoči-voči, bez ospravedlňovania či výhovoriek, a o sebe a svojom živote hovorí tak otvorene, že sa s ním čitatelia dokážu ľahko stotožniť.

Keď ju dočítate, budete Bohu dôverovať viac než predtým. Navyše je napísaná veľmi citlivo a nevnučuje otrepané alebo škodlivé teórie. Je to kresťanská klasika.

Počas čítania som si v duchu znova a znova hovoril: *Ach, veď to je o mne!* Nechal som sa pohltiť udalosťami príbehu a následne som žasol nad Ježišom, ako je opísaný na nasledujúcich stránkach.

Je to hlboká kniha napísaná zrozumiteľným jazykom. Je vhodná pre každého, kto prechádza utrpením, pre pastоров a kňazov, ktorí sa pravidelne stretávajú s utrpením, pre ľudí z mimokresťanského prostredia, ktorí nechápu, ako sa niekto môže spoliehať na to, čo mi raz ktosi opísal ako „záhradné víly“, a napokon aj pre tých, ktorí sa zaoberajú problémom utrpenia a vzťahu Boha k nemu.

Táto kniha je zakorenená v Biblii. V poslednom čase som sa venoval štúdiu Žalmov. Napríklad v Žalme 88 žalmista opisuje vyslovene katastrofálnu situáciu, ktorá trvala takmer celý jeho život. Nieкто by povedal, že na tom nie je nič zvláštne, ale pre človeka, ktorý horlivo verí zmluve medzi Bohom a Izraelom, predstavujú nevyslyšané modlitby veľký problém. Žalmista však neprestáva volať k Bohu, hoci mu pripadá úplne vzdialený. Žaltár tento žalm nevyškrtol, naopak, vníma ho ako niečo, čo treba často vyslovovať, o čom treba hlboko uvažovať a čo trpiacim pomáha volať k Bohu a vyjadrovať pred ním svoj vzdor, hnev, zatrpknutosť a pocit zrady. A to bez priamočiarych odpovedí; na konci Žalmu 88 totiž

nenachádzame nijaké riešenie. Existovala však komunita, ktorá sa týmto žalmom modlila. Komunita, ktorá si ho zapamätala a zapísala ho ako súčasť reality ľudského života. Niekedy sa zdá, že Boh mlčí.

Keby Pete hľadal iný názov pre svoju knihu, mohol by zvoliť nasledujúce slová žalmistu: „Z hlbín volám k tebe, Hospodin; Pane, počuj môj hlas.“

+ + *Justin Cantuar**

Lambeth Palace, Londýn

---

* Arcibiskup sa obyčajne podpisuje ako Justin Cantuar, pričom Cantuar je skratka latinského Cantuariensis, teda Canterbury (pozn. prekl.).

ÚVOD K NOVÉMU VYDANIU

Tento nový úvod píšem v čase, keď tretina svetovej populácie zažíva lockdown zapríčinený pandémiou ochorenia Covid-19. S každým prírastkom osemdesiat tisíc nových nakazených koronavírusom sa zdvojnásobuje počet vyhľadávaní slova „modlitba“ prostredníctvom googlu. Od vypuknutia tejto krízy sa u nás v Spojenom kráľovstve po prvý raz v živote modlilo päť percent dospelých.¹ Modlitba ponúka spoľahlivú útechu v čase súženia, no súčasne vyvoláva zásadné otázky. Mnohí sa zanedlho budú pýtať, prečo tie najúprimnejšie a najnaliehavejšie modlitby, aké kedy v živote vyslovili – modlitby za zdravie a ochranu –, nezabrali a prečo sa zdá, že v čase najväčšej tiesne je všemohúci a milujúci Boh vzdialený, mlčky či dokonca neprítomný.

Je možné, že v čase, keď budete čítať tieto riadky, bude koronakríza už iba matnou spomienkou, ale utrpenie zostane. Jedného dňa si každý z nás chtiac-nechtiac položí tri najbolestivejšie a najdôležitejšie otázky: „Ako toto zvládnem?“, „Prečo to Boh dopustil?“ a „Kde si, Bože, keď nebo mlčí?“ Tieto tri otázky, ktorými sa budeme zaoberať na

pozadí troch dní Kristovho utrpenia, sú, žiaľ, univerzálne a večné. Sú rovnako dôležité dnes, keď zažívame lockdown, ako boli pred takmer dvadsiatimi rokmi, keď som začal písať túto knihu. A rovnako dôležité sú aj pre vás bez ohľadu na to, kde sa práve nachádzate a aké okolnosti vás na toto miesto priviedli.

Máj 2000

Pokrkvaný zväzok okopírovaných poznámok spojený obyčajnou zošívачkou pre prvých nadšencov nepretržitých modlitieb. Vtedy na začiatku pred dvadsiatimi rokmi, dávno pred tým, ako sa *Keď Boh mlčí* objavila v knižnej podobe, som rozdával jej provizórne vydanie každému, kto zápasil s problémom nevypočutých modlitieb.

Ukázalo sa, že k nim patril takmer každý, koho som poznal.

A potom si ma istá vážena kresťanská líderka vzala bokom a naliehavo ma prosila, aby som za žiadnych okolností ani len neuvažoval o publikovaní tohto zhubného traktátu. „Ty máš byť predsa ten, kto ľuďom hovorí, že modlitba *funguje*,“ dohovárala mi. „Toto nepotrebujeme počuť. Mnohých to sklame a znechutí!“

Jej radu som ignoroval, lebo som veril, a dnes som o tom presvedčený ešte viac, že cirkev musí podľa vzoru Biblie otvorene hovoriť o pochybnostiach, o bolesti a o tom, že zápasíť s tichom nevypočutých modlitieb nie je prejavom neviery, ale húževnatej a prehľbujúcej sa viery. Kvakerský pedagóg Parker J. Palmer to vyjadril takto:

Čím je hlbšia naša viera, tým viac pochybností musí znieť; čím je hlbšia naša nádej, tým máme väčší sklon k zúfalstvu; čím je hlbšia naša láska, tým väčšiu bolesť nám spôsobí jej strata. To je iba niekoľko paradoxov, ktoré my ľudia musíme prijať. Ak ich odmietneme, dúfajúc, že tak budeme žiť bez pochybností, zúfalstva a bolesti, zistíme, že nám v živote bude chýbať aj nádej, viera a láska.²

Sammy i mňa vždy dojme, keď sa dozvieme, že náš príbeh stále pomáha ľuďom prijať tento druh paradoxu. Jedna žena nám dnes povedala, že kniha *Keď Boh mlčí* ju priviedla späť k opravdivej, živej a komplikovanej viere v Ježiša. Iní hovoria, že im pomohla vyrovnať sa s bolesťou neplodnosti, so stratou sna alebo s temnou nocou duše. Istá matka sa nám nedávno zdôverila s tým, že kniha bola jej nerozlučnou spoločníčkou, keď sedávala pri posteli svojho syna a dívala sa, ako pomaly umiera. Podobné svedectvá ľudí, ktorí zažili oveľa väčšie utrpenie ako my, nám vyrazajú dych.

Preto sa chcem poďakovať vydavateľovi za to, že mi dal zriedkavú možnosť – stalo sa mi to po prvý raz za desať rokov – zrevidovať knihu *Keď Boh mlčí* tromi významnými spôsobmi.

Po prvé, kniha obsahuje nový predslov Justina Welbyho. Keby mi v tých časoch pirátskych kópií, keď táto kniha existovala iba v podobe na kolene vyrobenej brožúrky, niekto povedal, že bude dodnes v tlači a že predslov k nej napíše hlava tretej najväčšej denominácie na svete, neveril by som mu. Arcibiskup Justin, som pokorený a nesmierne vďačný za vašu štedrú podporu.

Po druhé, nahral som audioverziu tohto nového vydania. Viacerí ma o ňu žiadali, ale nahrávanie sme odkladali až doteraz, aby sme ho vytvorili podľa najnovšej verzie knihy.